

APITETA-TSIRI ROJANKINATZINIRI PABLO CORINTO-JATZI

Wethataantsi

¹ Naaka Pablo jankinatzi-mirori iroka, Rotyaantaa-rewote Jesús Jeepatzii-totaa-rewo irika, rootaki ikowakaa-kinari Tajorentsi. Ari nokaatziri noyemijantzinkarite Timoteo nojankinatzimiro. Eerokayitakira nojankinatziniri pikaatzi pipiyowentaari Tajorentsi janta nampitsiki Corinto, riijatzira nojankina-yitziniri kemijantzinkari-paeni jeekatsiri nampitsiki-paeni janta Acaya-ki.*

² Okantashitzimaetyaa ineshironka-yiteemi Ashiteeri Tajorentsi, kameetha ijekakaa-yiteemi, ari ikimi-temiri eejatzzi Awinkatharite Jesús Jeepatzii-totaa-rewo.

Ikemaatsi-yitakari Pablo

³ Jame ajahaawentee-yaari Tajorentsi, ipaa-patentari Awinkatharite Jesús Jeepatzii-totaa-rewo. Riitakira Ashiteeri, neshironkatantaniri. Riitaki Tajorentsi, oemoshirenkantaniri.

⁴ Aririka otzimi pomeentsitzi-mowaeteeni, riira Tajorentsi oeshirenkaeni, amatantyaawori aaka oemoshirenkayiteri itsipa-paeni opomeentsitzi-moyitari. Roojatzira amateeri aakapaeni okaatzi rantzi-mota-kaeri Tajorentsi.

---

* **1:1** kemijantzinkari-paeni = kiteshireri

5 Roojatzira matachani, aririka añaayitero akemaatsi-pero-waetyaa ikimita-paentzirowa Jeepatzii-totaa-rewo, aritaki aňitakyaawo eejatzi roemoshirenka-pero-yitee.

6 Aritaki okantakari, rootakira nokemaatsi-waetan-takari naaka, roo niyotan-tyaawori jempe nokantyaa noemoshirenka-yitemi eeroka-paeni, pawijako-shire-yitan-teeyaari. Rootakira roemoshirenkan-teeta-kinari eejatzi naaka, niyotan-tyaawori jempe nokantero noemoshirenka-yitee-mi eeroka-paeni aririka piňaayiteero okaatzi nokemaatsi-waetakari naaka.

7 Rootaki niyoperotan-takari aritaki roemoshirenkae-teemi eeroka-paeni ikimi-takinaha naaka, aririka pimataneero pikemaatsi-waetyaa nokimita-kirowa naaka.

8 Noyemijantzinkarite-paeni, nokoyi piyoyiteero okaatzi pomeentsitzi-moyita-kinari naaka nojeekanta-paentari nampsitsiki-paeni janta Asia-ki. Osheki rowatsi-naawaetee-takina noshiyakaa-mintheetzi ari nokamakimi.

9 Nokenkishiryaa-kotawo nimaeka eenitatsira oeta ishinetan-takinawori Tajorentsi noňaakiro nokamima-witaka, ari okantyaa niyoperotan-tyaari nawentaa-shiretee-yaari rirori, tee okameethatzi nawentaa-shiwaetyaa naaka.

10 Roo kanteencha imatakiro rowawijaa-kotaana nokamimi, eekiro riyata-kaatyero. Nawentaa-shiretatyeyaaari eekirowa raminako-wenta-tyeena paata.

11 Ari pikanta-yitanee-yaari eejatzi eeroka-paeni pitsipateena naaka, pamaneeri Tajorentsi raminako-wentan-tenari. Roo ramananteyaariri

Tajorentsi ikaate kemakoyiteenani imatakiro
Tajorentsi raminako-wentaana.

Rareetari Pablo Corinto-jatzi

12 Niyotzi naaka notampatzikatzi-motantaki jempe-rika nojeeki-moyitantaki. Riira Tajorentsi yotatsi tekatsi namatawite, tekatsi nopashiwentakotaari. Jempe nokanta niyotaa-yitakimi eeroka-paeni, tee nokenkithata-kota-paenta-tziro roshiya-kaanta-witari jaawiki-jatzi yotanitaantsi iroka, apatziro nokenkithata-kota-piintakiro jempe ikanta Tajorentsi ikaminthaantzi.

13 Tema okaatzi nojankina-yitakimiri tekatsi nomana-pithatemi, tekatsi pomeentsi-waeta-chani ikemattheetero. Okantashitzimaetyaa pikemathata-piinteero okaatzi nojankina-yitzimiri.

14 Kimitaka pikematha-yitakina eepichokiini, aritaki pajahaa-wentee-na paata ipiyeerika Awinkatharite Jesús. Ari nokimi-tyaari eejatzi naaka, najahaawenteemi eeroka-paeni paata.

15 Rootaki nokowan-takawori napiiteero nareetemi janta, roo pikimo-shiretan-tyaari nareetee-mira.

16 Ari nokowawitakari nareeta-nakimimi niyaatan-tyaari Macedonia-ki, opoñaashitya napiita-neeromi aririka nopyiee-rikami. Ari okantyaami pamitakotan-tawae-narimi potyaanteena ipatsiteki Judá-paeni.

17 Roo kanteencha noepithokakiro nokenkishiryaa-witakari nanterimi. ¿Poshiyakaamintheetakima eeroka-paeni osheki namatawita-piintakimi? ¿Pikenkishiryama noñaawaeta-

shiauetaka noninta-kaani-kiini, nokanta-piintaki “¡Ari! Nareeta-kyaaami?” ¿Poshiyakaa-mintheetzima niyowitakawo eero nomatziro nareetemi?

¹⁸ Tema tee itheeya-nita Tajorentsi, riyotzi rirori tee notheeya-waeta naaka nokantzira “¡Ari!”

¹⁹ Ari ikantakari eejatzi Itomi, Jesús Jeepatzii-totaa-rewo, netapaakari nokenkithatakota-paakimiri notsipatan-takariri Silvano eejatzi Timoteo. Tema tee ikanta-nitzi rirori Jesús Jeepatzii-totaa-rewo “¡Ari!” riyotaki-rika eero rantziro oeta-rika. Tema okaatzi ranta-piintakiri Jesús Jeepatzii-totaa-rewo okimiwitakawo riimi Tajorentsi kanta-piinta-tsini “¡Ari!”

²⁰ Riitakira Jesús Jeepatzii-totaa-rewo yotakaapero-yiteeri ari omonkaateeyaa okaatzi ikashiya-kaantakiri Tajorentsi. Rootaki akantan-tayitee-yaari aakapaeni awentaa-shire-yitaa-rewo “¡Ariwé!” Rootaki aweshiryaa-wentanteeyaariri Tajorentsi.

²¹ Okimiwitakawo rii Tajorentsi apataa-kaayita-kaeriri Jeepatzii-totaa-rewo, riitaki yoshiiyiteeri okimiwitakawo ijeepatzii-toyiteemi,

²² okimiwitakawo ipothoyita-tyeemi rashiyiteera. Tema añiirowa rotyaanta-kaero Ishire tajorentsi inampi-shiretantee, ari ayotziri maperori Tajorentsi ithotyahaero okaatzi ikashiya-kaakaeri.

²³ Omaperotatyaa, riyotzi Tajorentsi tee namatawi-tzimi nokantzimira nimaeka: Roo kantakaan-tzirori kaari nareetan-tzimi Corinto-ki, ari okantyaa eero nokijawaetan-tapaakimi.

²⁴ Teera nokantatzii naaka omperatzimiri pikemijantan-tenari. Tema poejokirota-

nakawo okaatzi pikemijanta-neeri. Roo kanteencha roperotatsira atsipata-wakahae-yaani antawaateeyini pithaamentan-teeyaari

2

¹ Iroka nokenkishiryaaakari: Eerowa napiiteero nareetee-mi, roorika owashiretakota-kaawaetemini nareetemi.

² Aririkami nowashireta-kaawaetemi janta, ¿litakama thaamenta-shireta-kaenani naaka?

³ Rootaki notyaantan-takimiri paerani nojankinari, tee nokoyi niyaata-shitemi powashireta-kaanta-waetenari. Tema eerokawitee-yakani thaamenta-shireta-kaenani. Rootaki nokanta-shire-witan-takari: “Eerowa niyaatzita, nokema-kota-waeriita eenitatsi-rika thaamenta-shireta-kaenani. Ari okantyaan nokimo-shireta-kaan-tyaariri eejatzi rirori-paeni.”

⁴ Notyaanta-kimirowa paerani nojankinari, nowashire-waeta-tyaaha nojankinata-kimiro. Teera roo notyaantan-takimirori nokantzimoneenta-kaantemiri. Tema nokowawitatyaa piyote osheki netako-pero-takimi.

Ipeyakotziri Pablo kantzimo-neenta-kaataniri

⁵ Nokoyi nimaeka nokenkithata-koteri atziri owashireta-kaawaeta-kinari. Teera naaka ikantzi-moneenta-kaawaetyaa, tema kimitaka maawoeni eeroka-paeni ikantzi-moneenta-kaayitakimi. (Nokantan-tawori “kimitaka,” tema tee nokoyi nowanaa-pero-waetero.)

6 Tema eenitatsi osheki pikaatee-yakini eeroka-paeni, pimatakiri pomishitowaeri. Roo kanteen-chaa aritapaaki pipakaeri.

7 Pipeyakoteeri nimaeka, poemoshirenkae-ri, rowashirewaetakari.

8 Nokowa-kotee-yimini pikanteeri irika atziri: "Netakoteemi."

9 Paerani, netakari nojankinatakimi nokantakimi: "Powajankiteeri." Noñaanta-tziimira noñaantemiri kyaari-pero-rika pikemijantana.

10 Roo kanteencha ikoyi Jeepatzii-totaa-rewo pipeyakoteeri irika atziri. Rootakira nanteeri naaka tema rootaki kameethatzi-moteemini maa-woeni eeroka. Itzimi-rika pipeyakoteeri eeroka-paeni, aritaki nopeyakotantee ejatzni naaka.

11 Rootakira antayiteeri eero rotsinampaantee Yakatantaniri. Tema ayoteeyironi okaatzi ikoyiri ranteri Yakatantaniri.

Kantzimo-shiretariri Pablo nampitsiki Troas

12 Chapinki, areetakina naaka nampitsiki Troas niyaatan-takari nokenkithata-kaantziro Kameethari Ņaantsi jempe ikanta-kota Jeepatzii-totaa-rewo. Arira noñaakiro nokemijanta-kaantaki ikantakaakawo Awinkatharite.

13 Roo kanteencha okantzi-motakina janta tee noñaapaakiri noyemijantzinkarite Tito. Rootaki nawijan-tanakari Macedonia-ki.

Riitaki Jeepatzii-totaa-rewo otsinampaakaanta-tsiri

14 Roo kanteencha okantawityaa jempe-rika akinayite, kantacha amaniri Tajorentsi. Tema

okimiwitakawo oyaamporitaa-tyeerimi Jeepatzii-totaa-rewo, ipiyaawo rirori nampitsiki rotsinam-paantaki rowayirita. Oshiyako-yitatyaawo ee-jatzi inteeeneenkatzi kajankari maawoeni nampitsiki. Arira akantayityaari aaka aayite jempe-rika-paeni akamanta-yiteeri atziri jempe ikanta-kota Jeepatzii-totaa-rewo.

¹⁵ Akimiwitakawo kajankari itahaeri Jeepatzii-totaa-rewo rinimota-kaantyaariri Tajorentsi. Iroka kajanka-pathari kantacha ikemaenkayiteero ikaate awijako-shire-yitaa-tsini, ejatzi ikaate peyashi-waetaa-chani.

¹⁶ Tema eeniyitatsi, okimitzi-motari iroka kajankaenkari owamaantanirowa iroka. Riima itsipa-paeni oshiyi-motakari kajanka-pathari roo owañaa-shireteerini. ¿Eenitatsima kameethashireta-tsiri roshiya-kaawentee-tziri iroka kajankaenkari?

¹⁷ Kaarira irika-paeni kenkithata-shiwaetawori iñaani Tajorentsi ikoyi raantashi-waetyaawo koriki. Tema riitakira irika-paeni maperotaneerori ikenkithata-waeryaantzitz. Rootaki nomataneeri naaka. Riitaki Tajorentsi otyaantakinari nokenkithata-kaante, nantawaeteeniri Jeepatzii-totaa-rewo jempe itzimi napatahaari, riitaki Tajorentsi ñaanari nantayiteero.

3

Antawae-wentzirori owakirari ikashiyakaa-wakaetari

¹ *¿Pikenkishiryama najahaa-wenta-waetatyaa naaka? ¿Noshiya-kota-tyaarima amayitzi-mirori rojankinari, ikantzi: “Paakameethata-wakina?”*

¿Noshiya-kota-tyaarima koyirori pojankinateniri jankina-rentsi, raayitero jempe ikinayitz?

² Tema eeroka-paeni kimiwita-kawori jankina-rentsi raakameethatan-teetari, rootaki rojankina-shiretan-teeta-kinari naaka. Tema aririka iñaayiteemi atziri-paeni jempe pikanta-yitanaa, arira riyoyiteerori okaatzi nantzimo-yitakimiri, okimiwita-nakawo iñaanata-tyeeromi okaatzi rojankinata-koeta-kinari.

³ Ari añaorori eerokataki kimita-kawori jankina-rentsi rojankinaperotakiri Jeepatzii-totaa-rewo. Roo kanteencha teera nokenkithata-kota-tziro jankina-rentsi koñaata-tsiri, kimitawori aririka rojankineetero mapikota, tema nokenkithata-tziro ipashine-shireta-kaayiteemira Ishire Tajorentsi Kañaaniri.

⁴ Nokenkithatan-tawori iroka, tema riitaki Jeepatzii-totaa-rewo kantakaawori awentaa-taariri Tajorentsi okantyaa ayotantyaari kyaariperori iroka.

⁵ Teera aaka mata-shityaawoni apaniroeni, tema riitaki Tajorentsi matakaa-yiteerori.

⁶ Riitakira Tajorentsi matakaa-kinawori nokenkithata-koteero owakirari ikashiya-kaanteetani. Iroka owakirari ikashiya-kaanteetani kaarira jankina-rentsi oshiyaawoni paejato ikantakaan-teetani kaamanita-kaanta-tsiri. Tema riitaki kanta-kota-chari Ishire tajorentsi añaashireta-kaanta-tsiri.

⁷ Paerani rojankinatan-teeta-kawori Ikantakaan-teetani mapikotaki, okoñaata-paentzi rowaneenkawo Tajorentsi, opoñaa opeyanaka. Ikanta iñaakiro nowae-jatziteni

Moisés, ishipakiryaawootanaki, tee omatajeeta raminawooteeri Israel-paeni. Roo kanteencha iroka jankina-rentsi osheki okaamanita-kaantaki, otzimimo-witakawo owaneenkawo.

⁸ Rooma okaatzi rantayiteeri Ishire tajorentsi nimaeka, rootaki owaneenka-perota-chani.

⁹ Tema owaneenkawitaka okaatzi owajankitaa-kaanteen-tsiri, rootaki maperoteeroni owaneenkatyaa tampatzika-shireta-kaanta-tsiri.

¹⁰ Iroka owaneenka-perota-chari nimaeka awija-pero-tziro tzimawita-chari paerani owaneenkawo.

¹¹ Tema ari okaatapaaki owaneenka-witapaen-chari. Rooma owaneenka-perotaa-chani rootaki ashi owaeroni nimaeka.

¹² Tema tzimaki nimaeka kowashiretakaenani, notonta-shiretanaki nokenkithata-kaantee.

¹³ Tee nokimi-wityaari nowae-jatziteni Moisés ipashika-wootaka eero iñaantari Israel-paeni, tema peyanaa ishipakirya-woowitaka.

¹⁴ Tema kijoshiretee-yakini paerani Israel-paeni, roojatzi ikantayitari ikaatzi icharini-yitaari. Tema aririka ikemiro iñaaneetero paejatotatsiri ikashiya-kaanteetani, eero ikemathatziro kimiwitaka ipashikae-tatyee-nirimi ikenkishiryaaani, apatziro ikantakahae-yaawo Jeepatzii-totaa-rewo ikemathata-kaayiteeri okimiwitee-yaawomi ipashikaryaa-kotaa-tyeeniri ikenkishiryaaani.

¹⁵ Eeniyyitatsi nimaeka, aririka ikemiro iñaaneetero rojankinari nowae-jatziteni Moisés, pashi-shireytaka.

¹⁶ Rooma itzimi-rika piyashireta-shiteerini

Awinkatharite, aritaki ipashika-ryaako-shireteeyaa.

¹⁷ Ikantakoe-tziri jaka “Awinkatharite” riitakira Ishire tajorentsi, jeewaetakan-taatsini kameetha.

¹⁸ Rooma aakapaeni awentaa-shireetaa-rewowa Jeepatzii-totaa-rewo, akimiyita-naari Awinkatharite. Tema akimiwitaa wo aminaatyeerimi Awinkatharite oorenta-kaha eshiro-takiri. Tema aminawoota-kotaa-tziri eshiro-takiki, teera okimitari kamantan-tanirini Moisés ipashika-woowaetaka paerani riori. Rooma paata aririka añaaperoteero rowaneenkawo, aripaetera akimityaari riori. Riitakira matakaeroni Awinkatharite, Ishire tajorentsi.

4

¹ Riitaki Tajorentsi neshironkataanari nantawaetan-taanariri riori. Rootaki kaari okantzimo-neenta-waetantana.

² Nopakahaero kaanita-kaawaete-nanimi, teera nomanakaa-waetyaawo niyotaante namatawitan-tantyaari, teera notheeya-kowaetyaawo iñaani Tajorentsi. Tema okaatzi nokenkithata-kota-neeri kyaariperori iroka, rootaki iñaantawori Tajorentsi kameetha okantzimoyitari atziri okaatzi nokenkithata-kaantayiteeri.

³ Eenitatsi-rika kaari kemathateroni jempe okanta-kota Kameethari Ñaantsi nokenkithata-kotziri, teera naaka omana-pitha-waeterini, tema eenitatsi kantakaawori kaari ikemathatantawo okimiwitakawo ipashika-pithatee-tatyeyerimi

ikenkishiryaani, riitakira peyawaeta-shitaachani.

⁴ Okimiwitakawo imawityaakita-tyeemi irikapaeni kijoshireri. Riitaki Kamaari iiteetziri “itajorentsite jaawiki-jatzi,” mawityaakita-kaakiriri, rootaki kaari ikemathatantawo Kameethari Ñaantsi. Okimiwitaka tee iñaayitee-romi koñeetyaatsiri oshiyakaa-wentachari rowaneenkawo Jeepatzii-totaa-rewo, oshiyakariri Tajorentsi.

⁵ Riitakira Jesús Jeepatzii-totaa-rewo nokenkithata-koteeri, nokantzira: “Awinkatharite irika.” Teera naaka kenkithatakowaeta-chani. Apatziro-wa rowakina naaka Jesús pompera-waetena eeroka-paeni.

⁶ Ikantaki Tajorentsi: “Okoñeetyee tsirenikaakiri.” Rootaki oshiyakaa-wentacha ikoñaa-shiretaana naaka, rootaki nokitejeta-kotanteeyaariri eejatzi itsipa-paeni niyotakaa-yiteerira Tajorentsi, okimitzi-motan-teeyaariri riroripaeni iñahaatyeyeromi rowaneenkawo Tajorentsi oshipakiryaaki ipooki Jeepatzii-totaa-rewo.

Awentaa-shireyiteeyaa

⁷ Okimiwitakawo rowan-teetyaawomi pinaperota-chari chomoki. Riira oshiyakaa-wenta-chari Tajorentsi ipajawyaa-yiteero itajorenka awathaki, roo awatha oshiyakaa-wentakari chomo. Rootaki rantantawori iñaantyaawori riitaki otzimimo-perotziri itajorenka, teera otzimi-motee aakapaeni.

⁸ Tema osheki nokemaatsi-waewitaka, temaeta nowashiretako-neenta-waetyaa.

Nothaakyaa-waewitaka,
noñaawenashiryaaawaeta.

⁹ Ikosheka-waetee-takina, teemaeta
rookawentee-tana. Rowatsi-naawaetee-takina,
teemaeta ipeyakaa-shitee-tena.

¹⁰ Osheki rowamayi-matee-takina ikimita-
kaetakina paerani Jesús, aritaki iñahaeteerori
rañaantari Jesús.

¹¹ Iroka kanta-kota-chari, osheki noñaa-piinta-
witakawo nokamawenteromi nokenkithata-
kotakiri Jesús, aririka iñaayiteenari atziri, riyoyitee
jempe ikanta Jesús rañaakaantzi rirori.

¹² Rootaki nokami-matan-takari naaka, paña-
shiretan-teeyaari eeroka-paeni.

¹³ Rootaki nomateeri naaka okaatzi
rojankinata-kotee-takiri paerani, ikanteetzi:

Nokemijantanee naaka, rootaki noñaawaetantari.
Rootakira nomataneeri naaka, nokemijantanee,
rootaki noñaawaetantari.

¹⁴ Tema niyotzi naaka rowañahaeri Tajorentsi
irika Awinkatharite Jesús, aritaki rowañahaena ee-
jatzi naaka, itsipata-kahae-nari Jesús, ari pitsipa-
yitee-na ejatzi eeroka-paeni.

¹⁵ Nomatan-tawori nokenkitha-yitee naaka
rootaki pinintaa-waetan-teeyaari eeroka-paeni.
Tema eekiro-rika pisheki-perota-nakityee eeroka-
paeni ineshironka-yiteeri Tajorentsi, ari isheki-
perotee amana-piinterini, weshiryaa-wentan-
teeyaariri ejatzi.

¹⁶ Rootaki kaari okantzimo-neenta-waetantana
naaka, okantawitaka rowamayi-mawaetee-
takina. Tema nothaamenta-shire-piintanaa.

17 Okaatzi nokemaatsi-waetaka nimaeka eepichokiini iroka, eero okantee-tatyaaani. Rootaki noñaantee-yaawori paata antawo owaneenkata-chari kaari thonka-nita-chani. Rootaki awijeeroni okaatzi nokemaatsi-waewitakari, tee nowa-jeetzi nomonkaatan-tyaawo oeta-rikapaeni.

18 Tema noñaashiretakiro naaka kaari iñahaetzti nimaeka, eeromaeta othonka-nitaa iroka. Tee okowa-perota-jaanteyaa okaatzi koñaayita-tsiri kaari kijonita-tsini.

5

1 Okantawityaa ithonkaetero apanko jaka kepatsiki, roo kanteencha ayotzi eenitatsi otsipa apanko kaari thonka-nita-chani janta inkiteki, tema riitaki Tajorentsi wetsika-kirori, kaarira atziri wetsikironi.

2 Ari okimitari eejatzi awatha nimaeka, osheki okemaatsita-kaawaetakae. Akowateeki otzimimotee otsipa awatha añaantee-yaari inkiteki.

3 Aritaki okantee-yaari paata, iroka ashire nimaeka aritaki otzimae owakirari awatha.

4 Eenirowa añaanta-yitawo awatha nimaeka, atekawaetzi akemaatsi-waeta. Roo kanteencha tee akowaa-jeetzi apeyashi-waeteeyaa. Tema akowawitattyaa otzimimo-yitee otsipa awatha, akowaero ashi owaero añaayitee. Rootaki poyaatee-yaawoni iroka añaantari kaari kijonta-nita-tsini.

5 Riitaki Tajorentsi matakaa-yiteeroni jempe akantayiteeyaa. Tema añaakiro rotyaanta-kaero Ishire Tajorentsi inampi-shire-yitantee, ari ay-

otziri omaperotatyaa imonkaateero Tajorentsi okaatzi ikashiya-kaayita-kaeri.

⁶ Rootakira shintsi-shireta-kaeri. Tema ayoteeyini eeniro añaayitzi awathaki, tekiraata atspataariita Awinkatharite.

⁷ Awentaa-shiretyaari eeniro añaika, okantaw-itaka tee añaawityaari.

⁸ Tema nokantaki shintsi-shiretakae, akowayitaki ookawenta-yitero awatha, atsipantan-teeyaariri Awinkatharite.

⁹ Akowa-piintakiro antayitero okaatzi inimoteerini rirori, etanakyaawo nimaeka, ari okimitee-yaari paata aririka atspatee-yaari.

¹⁰ Tema maawoeni aakapaeni, aritaki akatziyimoteeri paata jempe ijeekae rirori raminako-yiteeri maawoeni, ikaatzi antayita-kirori kaari-perori eeniro rañaawita, riitakira rowajankitaa-yiteeri. Raminako-yiteeri eejatzi ikaatzi antayita-kirori kameethari, riitakira ikimita-kaanta-yiteeri ipinayitaa-tyeerimi.

Amatakaa-yiteeri itsipa rariperottee-ri Tajorentsi

¹¹ Nokenkithata-kaanta-piintzira naaka, ari nokinakaerori iñaantee-tyaawori omaperotatyaa nopinkathateeri Tajorentsi. Riyotziro rirori, okantashitzimaetya piyotee-yironi eejatzi eeroka-paeni.

¹² ¿Pikenkishiryama najahaa-wenta-waetatyaa napiipiintan-tawori? Teera ari okantyaa. Tema nokowatzii piyote jempe nokantaari naaka, ari okantyaa piyotan-tyaawori eeroka jempe

pikanteri pakayiteri kameetha ikaatzi ajahaa-wenta-waeta-charijanta, kantawaeta-shita-chari: “Kameethari naaka,” teemaeta ikowa-neetzi ikameetha-shireteeyini.

¹³ ¿Nokimitzi-mota-tziimima shinki-wenta-waeta-chari nokantan-tayitzimiri? Tekatsira oetyaa, tema noetzinaariko-pero-wenta-naatyari Tajorentsi. Rooma nokimitzi-motzimi-rika atziri tekatsitsa-tsiri kameetha, nokowatziira nonintaa-shireta-kaayitemi nokanta-yitan-tzimiri.

¹⁴ Rootakira nantanta-yitawori iroka-paeni retakotaanaha Jeepatzii-totaa-rewo. Tema ika-mawentee maawoeni aakapaeni, okimiwitaa wo maawoeni akamayitakimi aakapaeni eejatzi.

¹⁵ Iroka opoñaantari ikamawentan-teeri maawoeni aakapaeni, añahae eejatzi, ikowatzii ra antapiinta-yiteeniri okaatzi ikoyiri rirori, eero antashi-waetawo okaatzi akowa-shiwaetari aakapaeni.

¹⁶ Rootaki eero okantzi-mowaetantari atziri jempe ikanta iñeetziri iwathaki. Tema omaperotatyaa otzimi-motakiri iwatha Jeepatzii-totaa-rewo ijeeki-motanta-paenteeri. Roo kanteencha tee añiimaetaawo nimaeka.

¹⁷ Rootaki nokantan-tzimiri, ikaatzi apatashiretanaariri Jeepatzii-totaa-rewo, owakira-shiretanee, tee ikimita-neeyaa jempe ikantawitaa paerani, tema othonka owakiratzi-mota-neeri maawoeni.

¹⁸ Riitakira Tajorentsi matakaan-tzirori maawoeni iroka-paeni. Rijatzi kantakaa-kawori ariperotan-taariri rirori okantakaan-tziro rantzimo-yiteeri Jeepatzii-totaa-rewo. Ikantayitee nimaeka aakapaeni roojatzira

antayiteeri, amatakaa-yiteeri eejatzi itsipa-paeni raripero-yitee-ri Tajorentsi.

¹⁹ Roota-kira rotyaantan-takariri Tajorentsi jakä kepatsiki irika Jeepatzii-totaa-rewo, ari ikinakaero rariperotan-taariri jaawiki-jatzi-paeni, eero rowajankitaa-wentan-taari iyaari-peronka. Rootaki rotyaantan-tayita-kaeri eejatzi aakapaeni akenkithata-kaayiteeri atziri-paeni raripero-yitee-ri Tajorentsi.

²⁰ Rootaki nomataneeri naaka, rotyaantee-takina nokenkithata-koteeri Jeepatzii-totaa-rewo. Okimiwitakawo riita-kimi Tajorentsi apiipiintakaa-kinawori, nokantzi: “Pariperotee-ri Tajorentsi. Rootaki ikowaeri Jeepatzii-totaa-rewo.”

²¹ Teera rantani-tziro Jeepatzii-totaa-rewo kaari-perori. Roo kanteencha ikemaatsita-kaawaetakari Tajorentsi okimiwitakawo rantaki-tyeeromi kaari-perori. Arira ikinakaa-kirori Jeepatzii-totaa-rewo, itampatzika-shire-yitan-teeri, ikimita-kaayiteera jempe ikanta rirori.

6

¹ Arira akaatzi antawaeteeniri Tajorentsi, noshintsi-tzimi eero pimaninta-waetziro ikaminthahaemira Tajorentsi, aminaashi-waeta-kari.

² Iroka ikantakiri rirori:
Niyotakira kameetha okantyaa, aripaete noke-makimiro pikowa-kotanari.
Omonkaa-paeteta-paakaha “Kitejeri Awijako-taantsi,” noneshironkateemi.
Rootaki apiipaetetaa-chari nimaeka, iroka “Kitejeri Awijakotaantsi.”

³ Teera nokoyiro itzimi iita notzika-tzika-waeteri rawijako-shiretee, eero itheenki-mawaetan-teetanawo nantawaetani.

⁴ Tema nokowatzii noñaahan-teero kameetha romperatani Tajorentsi naaka, tema noejokirotatyeeyaari aririka awiji-motena oeta-rikapaeni: ikemaatsita-kaawitee-tena, ipomeentsita-kaawitee-tena, rowajankitaa-witee-tena,

⁵ ipajawitee-tena, romonkyaaawae-witee-tena, rowatsi-naawae-witee-tena, nantawaepero-witakyaa, nokemawityaawo nowochokini, ayimawae-witakina notashe.

⁶ Tema nokiteshiretee, niyotanitee, aakameethateteena, nonethaatayitee, ijekashiretanteena Ishire Tajorentsi, netako-perotanteeya.

⁷ Noñaawaeta-piinteero kyaariperori, itajonka-wenta-kaanteena Tajorentsi. Nanta-piinteero tampatzika-shiretakaa-yinani, nokimitakaanta-nakiro nowayiritee-mi, notzikaa-wenta, nopyiako-wenta eejatzi.

⁸ Eeniyitatsi atziri theen-kawaetanari, roo kanteencha eeniyitatsi itsipa pinkathatanari. Eeniyitatsi atziri ninawaetanari, roo kanteencha eeniyitatsi itsipa ajahaa-wenta-waetanari. Okantawita noñaawaeta-piinta-witawo kyaariperori, iitapiintetana “thaeri”.

⁹ Omawitakyaa eero itzimawita kaari ñaayitenani naaka, tzimimaetacha itsipa iyopero-yitanari. Nokamima-witakyaa, eeniromaeta nañi. Rowajankitaa-witee-takina, temaeta rowamahaetana.

¹⁰ Nowashire-witakyaa, eekiro nothaamenta-

tyeeyaa. Nokowityaa-neenta-waewitakyaan
naaka, roo kanteencha nonintaa-kaayitee-yaari
itsipa-paeni. Tekatsi tzimimo-witenani naaka,
roo kanteencha nonintaa-yitaawo kowaperota-
chari.

¹¹ Corinto-jatzi-paeni, nokanta-perota-tziimiro
iroka-paeni, tekatsi nomani-motemiri.

¹² Tekira-rika awentaa-wakaata, eerokaha
kanta-shitawori, teera naaka.

¹³ Ajantyaa paakameethateena naaka noshiy-
imira eeroka, tekatsi nomani-motemi. (Nokantz-
imiro iroka, kimiwitaka riimi eentsi noñaanate.)

*Akimitayitaawo roomi itajorentsi-pankote
Tajorentsi Kañaari*

¹⁴ Eero papatahaari kaari kemijanta-tsini.
¿Kantachama kameetha-shireri raapatziyaari
rantawaete kaari-pero-shireri? ¿Kantachama
eejatzi otsirenite jempe okoñeetyee?

¹⁵ ¿Kantachama Jeepatzii-totaa-rewo
rakakoteniri ikoyiri Kamaari? ¿Kantachama
kemijantzinkari itsipatyaaari kaari kemijanta-
tsini rashityaawo jempe-rika oeta?*

¹⁶ ¿Kantachama akimitakaantero itajorentsi-
pankote Tajorentsi jempe ipinkathatee-tziri
oshiyakaa-wontsi? Tema akaatzi ayemijantzin-
kariyitee aakapaeni akimiyitaa-tyaawo aakami
tajorentsi-panko jempe inampitawo Tajorentsi
Kañaari. Tema iroka ikantaki Tajorentsi:
Ari nonampi-shiretan-teeyaari, notsipatee-yaari
jempe nanashi-yitee.
Naakataki ikimita-kaantee Itajorentsite,

---

* **6:15** Kamaari = Belial

Riitaki nashiyitee-yaari Naaka.

¹⁷ Rootaki ikantantari eejatzi Awinkatharite:
Pinteenariyaari itsipa-jatzi atziri, eero pitsipa-
minthatari irika-paeni.

Eero panta-piinteerо nopinka-kaemiri.

Tema naapatziya-yiteemi,

¹⁸ Pikimita-kaanteena naakami pipaapate,
Nokimita-kaanteemi naaka eerokami notyomi-
paeni, eerokami nishintyo-paeni.

Arira ikantziri Awinkatharite, Shintsi-perori.

7

¹ Netakotani, tema eenitatsi ikashiya-kaakaeri Tajorentsi, otzimathee apakahaero maawoени kaari-perori okaatzi antayitziri, okaatzi akenkishiryaayitari eejatzi. Tema otzimathee oñaahan-teero apinkathatziri Tajorentsi, akiteshiretee.

Ikimo-shiretaki Pablo ipakahaero Corinto-jatzi kaari-perori

² Paakameethateena naaka. Tema tee nokantzi-moneenta-kaawaetzimi eeroka-paeni, tee nowaariperota-kaanta-waetzimi, tee notheenkashiryaakantawaetzimi eejatzi.

³ Tee roo nokantan-tzimirori iroka nokamantakotatzimi. Jame napiita-waemiro nokantzi-takimiri: “Netako-perota-kimi.” Rootakira nokanta-piintemiri eeniro añaayitzika nimaeka, ari nokimitzi-teeyaawori eejatzi akamawiteyaa-rika.

⁴ Osheki nawentaakimi eeroka-paeni. Najahaa-wentakimi. Aririka nokenkishiryaaykoyitemi,

pithaamenta-shireta-kaana, kimoshiretakina, okantawitaka osheki ikosheka-witee-takina jaka.

⁵ Tema nareetaka Macedonia-ki, tee omata nomakoryaa-paaki, tema osheki pomeentsitzimota-kinari. Eenitatsi osheki ñaana-mintha-waeta-shita-kinari, rootaki kantzimo-shireta-waeta-kinari.

⁶ Roo kanteencha roemoshirenka-piintziri Tajorentsi ikaatzi okantzimo-neenta-waetari, ari ikimi-tzita-kinari naaka, tema rareeta-kaakari Tito jaka nojeeekika.

⁷ Osheki nothaamenta-shiretanaka noñaawakirira. Roo nothaamenta-perotantanakari ikamanta-paakina jempe pikanteeyani eeroka-paeni. Ikantapaakina: “Raakameethatawakina Corinto-jatzi-paeni, ikowaeyakini iñeemi, osheki okatsitzimo-shiretakiri okaatzi rantzimota-kimirri, antawo retakoyitemi.” Arira ikantapaanari, rootaki oemoshirenka-perotakinari.

⁸ Paerani, netanta-kawori notyaantzimi nojankinari, niyowitaka owashireta-kaawaetemi okaatzi nokanta-yitakimiri. Okanta nokantashire-witanaka: “Eero notyaantaa-jaetzi-nirim.” Roo kanteencha niyotzi nimaeka eepichokiini powashireta-waewita-paenta eeroka-paeni.

⁹ Rootaki nokimo-shire-wentan-tawori nimaeka notyaanta-kimirowa. Teera nokantatzii roo nokimo-shire-wenziri nowashiretakowaetakimi. Tema roo nokimo-shire-wenziri pipakaa-yiteerowa kaari-perori. Ari pikanta pinimota-kaantaariri eeroka-paeni Tajorentsi, potsinampaa-yitakiro powashiretani, teera nowaaripero-waetzimi naaka.

¹⁰ Tema aririka rowashireta-kaantyaa Tajorentsi, ikowatziiira ipaka-kaanteerori kaari-perori, roo rawijako-shiretan-teetyaari. Rootaki eero okantzimo-shire-waetantee rowashiretakae-rika Tajorentsi. Rooma aririka rowashireta-kaanta-waetyaa jaawiki-jatzi-paeni, aritaki iñahaetakiro ikama-shireteete.

¹¹ Omatantari rowashireta-kaayitakimi Tajorentsi, ari pipampi-thashiryaa-naari kameetha, pimatakiro pikijako-wentana. Katsima-shiretanakimi eejatzi, pithaawa-shiretzi piñeero oetarika awijatsinimi, petakoperotaana, pimatakiro pomishitowakiri kantakaan-tzirori. Ari poñaahan-tzirori kiteshireri pikanta-yitanaa.

¹² Teera apatziro nojankinatero nokantemi: “Pomishitoyiri atziri kaariperoteen-tsiri,” tee roo nojankinatan-temirori pikijako-wentan-tyaawori itheenkashiryaanteetzi. Tema roo nojankinatan-tzimirori paerani okantyaa riyotakaan-temiri Tajorentsi jempe pikantyaa piñaashintsi-wentee-na naaka.

¹³ Rootaki nothaamenta-shiretan-tanakari. Osheki okimo-shireta-kaakina eejatzi nokemawakira paakameethata-wakiri Tito, powawijaa-kiniri okantzimo-shireta-waetakari rirori.

¹⁴ Tema nokaman-tzitakari naaka Tito jempe pikanteeyani eeroka-paeni, nokantakiri: “Kameethari ikanteeyani Corinto-jatzi-paeni.” Teera powaañaan-tanawo okaatzi pantayitakiri, tema omaperotatyaa okaatzi nokantzi-takariri Tito. Ari okantzi-takari okaatzi nokanta-yitakimiri eeroka.

¹⁵ Retakoperoyitamira Tito nimaeka, aririka

roshireta-koyitemi jempe pikantee-yakan
paakameethata-wakiri, pikemijanta-wakiri,
pipinkathata-wakiri.

¹⁶ Antawo nokimo-shiretzitaka naaka kantacha
nawentaa-pero-yitee-mi nimaeka.

8

Koriki ipashitee-tyaariri kemijantzinkari-paeni

¹ Noyemijantzinkarite-paeni, nokoyi piyotakoteeyirini ikaatzi piyowentaariri Tajorentsi
jaka Macedonia-ki, ikaminthaa-yiteeri.

² Okantawita iñaayiwitakawo osheki
pomeentsitzi-mowaetariri, ikimoshireteeyini.
Okantawitaka ikowityaa-waetzi, osheki koriki
ipashitan-takari.

³ Riitakira kowashiteenchari rirori
ipashitantyaa, ipantayitaki okaatzi ikowakaari
rirori, rawijantaki ipashitan-tayita.

⁴ Ikantakina naaka: “Jame apashiyityaari koriki
itsipa kemijantzinkari-paeni, ikaatzi kowityaa-
waeta-tsiri.”*

⁵ Imaperota-tziiro okaatzi rantakiri
awijanakiro nokenkishiryaa-kowita-kariri.
Riitakira roetziñaarikowenta-naari Awinkatharite,
ari ikimita-kinari eejatzi naaka-paeni. Tema
rootaki ikowakaa-kiriri Tajorentsi.

⁶ Rootaki noshintsi-tan-takariri Tito ipiyanee
janta ikowaka-shireta-kaantemiri pimayiteero
eeroka-paeni. Riitakira tsipata-paakimiri janta
petanta-nakawori pipashitan-tayitaka.

---

* **8:4** kemijantzinkari-paeni = kiteshireri

7 Eeroka-paeni awijanta-yitanaa-tsini pantayita-nakiro osheki oeta-rikapaeni. Kameetha pikemijanta-yitanee, kameetha pikenkithata-kaanta-yitanee, kameetha piyoyitanee, pithaamentayityaa, antawo petakotakana. Nokoyi nimaeka pawijayitante pipashitan-tayiteeyaa.

8 Eero noshintsiwentzimi pimatantayityaawori. Apatziro nokenkithata-koyitemiri jempe ikantayitaka jaka ikowa-yitzi ineshironkatante. Ari okantzimaetari osheki okameetha-waetemi poñaahan-teero petakoperotantayityaa.

9 Kameetha-waetaki pimayiteeromi ranta-paentziri Awinkatharite Jesús Jeepatzii-totaa-rewo, ineshironkatan-tapaentzi rirori. Otzimimo-witari paerani maawoeni, ikimiwitakari ashaahantzin-kari, roo kanteencha ikimita-kota-paentari kowityaa-waetatsiri. Rootaki ikowityaa-waetanta-paentari pinintaa-waetan-teeyaari eeroka okimiwitee-yaawomi pashaahantee-yaami inkiteki.

10 Iroka okaatzi nokenkishiryaaari naaka: Rootaki kameethatatsiri pithotyahaero okaatzi petanakari. Eeroka-paeni etanakawori awijaneen-tsiri ojarentsi pikenkishiryaka pipashitan-tayityaa. Pimatakiro petanakawo.

11 Ajantyaa pithotyahaero. Pikimita-kaanteero owakira pithaamentee-yanaka-niranki petantanakawori. Ajantyaa pithotyan-tyaawo okaatzi tzimi-motzimirri.

12 Teera ikowa-perotzi Tajorentsi awijakaero apashitan-tyaawo okaatzi tzimi-mota-kaeri. Ap-

atziro apashitan-teeyaawo okaatzi akowakaari. Aritaki inimotakiri Tajorentsi.

¹³ Teera nokowa-kota-tyeemi pipashitanya intaa-waetan-tyaari pipashitakari, roo opoñaan-tyaari pikowityaa-waetanaki eeroka-paeni okantakaan-tziro pipashitantaka.

¹⁴ Tema roo kameethatatsi, pipashityaari okowityee-mowaetari nimaeka otzimimo-yitzimira eeroka, opoñaashitya ipashitee-temi eeroka paata aririka okowityee-mowaetemi. Ari okantya pimonkaata-wakaan-tyaari.

¹⁵ Okimiwitakawo okaatzi rojankinata-kotzi-teetakari paerani, ikanteetzi:

Tee rapaawae-tziro ahaentsiri osheki,
tee okowityee-motyaari ahaentsiri eepichokiini.

¹⁶ Namaniri Tajorentsi, tema riitaki kantaka-kawori retakotantemiri Tito, ari ikimitakina naaka netakotzimira.

¹⁷ Tema nokantakiri: “Tito, pipiyane Corintoki.” Tema ikoyitaka. Roo ryaate nimaeka.

¹⁸ Riitakira itsipata-nakyaa Tito itsipa noyemijantzinkarite. Kameetha kenkithawae-ryaantzi irika. Ipinkathayitziri itsipa kemijantzinkari-paeni jempe-rika-paeni, ikemayita-kirira ikenkithata-koteero Kameethari Ñaantsi.

¹⁹ Rijatzira yoshiita-kiriri jaka kemijantzinkari-paeni, rowakiri itsipata-nakina paata naanakiniri koriki itsipa kemijantzinkari-paeni kowityaa-waeta-tsiri. Rootakira oñaahanteroni omaperotatyaa etakoyitakari, roo opoñaan-tyaari rashita-ryawenteeri Tajorentsi.

20 Ari okantyaa eero iñaawaetakoetantana aririka notsiparyaa-yitakiri koriki ipashi-perotanteetari.

21 Tema nokowatzii okameethatzi-moteri atziri okaatzi nantayiteri, ari okimitzi-motyaariri ee-jatzi Tajorentsi.

22 Notyaantemiri eejatzi itsipa noyemijantzinkarite itsipayita-nakyaari. Riitaki namina-piintakiri, ikowashiryaaki ramitakotante. Nokaman-takiri jempe pikantee-yakani eeroka-paeni, rootaki ikowa-perotan-tanakari ramitako-yitemi, tema rawentaa-peroyita-nakimi.

23 Irika Tito, notsipa-minthari irika, riitaki notsipata-piintaka nantawae-wentakimi. Riima itsipa apite noyemijantzinkarite itsipata-nakyaari, rotyaantani irika kemijantzinkari-paeni jeekayita-tsiri jaka, iweshiryaa-wentari rirori Jeepatzii-totaa-rewo.

24 Otzimatyera paakameethata-wakiri aririka rareetakyaa janta. Roo Riyotan-tyaari noyemijantzinkarite-paeni kemijanta-tsiri janta omaperotatyaa okaatzi nokenkithata-kota-kimirি eeroka-paeni.

9

1 Niyotzi naaka tee okowa-perotyaa nojankinata-kotemiri piyorikite ikaate potyaante-niriri kemijantzinkari-paeni.*

2 Tema niyotaki ayimata-piintakimi eeroka-paeni pantero. Aritaki nokaman-takiri noyemijantzikarite-paeni nampitawori jaka Macedonia-ki, nokantakiri: “Ikoyita-kaha

---

* **9:1** kemijantzinkari-paeni = kiteshireri

noyemijantzinkarite-paeni nampiyitawori janta Acaya-ki ipashitan-tayityaa chapinki awijaneentsiri ojarentsi." Nokenkithata-kota-kimira eeroka-paeni nokowashirya-kaayita-nakiri eejatzi rirori-paeni.[†]

3 Roo kanteencha notyaantzi-temiri noyemijantzinkarite-paeni okantyaa ikamantzitatemiri, riitaki etapaakyawoni rowiiyiteri koriki. Tema tee nokoyi aminaashi-waetyaa okaatzi nokenkithata-kota-kimiri eeroka-paeni jaka.

4 Tema nokowatzii intsipaete nareeta-nakimi aririka nawijanaki janta pijeeke-yanira. Kimitaka ari royaata-nakina apaani-paeni Macedonia-jatzi. Aririka noñaapaakiro tekirarika powiyyite koriki, oshekira nokaani-wentawaetyaa, tema aritaki nokamanta-kotzi-takimi jaka. Ari pikimiyi-takyaari eejatzi eeroka-paeni pikaani-wenta-waetyaa.

5 Rootakira notyaantzi-tante-miriri irika noyemijantzinkarite-paeni, riitaki etapaakyawoni rareetemi janta tekirarika niyaateeta naaka. Riyyitaki owiita-kota-paakimirini koriki ikaatzi pikashiya-kaantakiri eeroka-paeni. Powetsikakiri maawoeni koriki aririka nareeta-paakyaa. Ari okantyaa eero noshintsiwaetan-tapaakimi pantayitero.

6 Apatzirowa pikenkishireero iroka:
Ikaatzi pankita-tsiri eepichokiini, eepichokiini rowiite.

[†] **9:2** Acaya = kepatsi janta ojeekira nampitsi Corinto.

Riima ikaatzi panki-peroteen-tsiri, osheki rowiiteri.

⁷ Maawoeni eero ka-paeni otzimatye pipashitan-tayiteeyaa okaatzi pikoyiri. Eero pishintsitan-tawaetzi ipashitan-teetyaa osheki terika ikowaetzi, ari okantyaa eero okatzimo-shiretawatantari ipashitan-takaha. Tema ikaatzi kimoshire-wentzirori okaatzi ipashitantari, riyyitakira retakotari Tajorentsi.

⁸ Riitaki Tajorentsi oshekyaa-perotee-mironi okaatzi kowityeemo-waetzimiri. Aritaki otzimahaantaki okaate pipashitan-tawaetyaari kameetha eero ka.

⁹ Okimiwitakawo okaatzi kenkithata-kota-chari Jankina-rentsi-peroriki, ikanteetzi:

Okaatzi tzimi-motziriri Tajorentsi, rootaki rantetaa-kaanaariri ikaatzi kowityaa-waeta-tsiri.

Tema tampatzika-shireri rirori, ashi rowaero

¹⁰ Riitaki Tajorentsi kithokita-kaerori okaatzi pankiyita-chari, rrijatzi shookakaerori, ari okanta rowiitan-teetawori okaatzi rowayiteetari. Arira ikantayiteemiri eejatzi eero ka-paeni ipayiteemiro kowityee-motzimiri, ari okantyaa otzimi-motan-teemiri pipashi-yitee-yaariri itsipa-paeni, pitampatzika-shireperotee.

¹¹ Rootaki ipaperotan-temiri Tajorentsi pipashitanta-piintan-tyaari eero ka. Ari okantyaa ipaasoonkitatyaaariri Tajorentsi ikaatzi aayitzirori apashitan-tayitari.

¹² Ari okantari, okaatzi pipashitan-tayitari teera apatziro pineshironkatakiri kemijantzinkari-paeni ikaatzi kowityaa-waeta-tsiri, tema roo

opoñaan-tyaari ipaasoonki-peroteeri rirori-paeni Tajorentsi.

¹³ Aririka iñahaetakiro okaatzi pipashi-yitakariri eejatzi pikimi-yitakiri itsipa-paeni, oshekira iweshiryaa-wenta-nakyaari Tajorentsi. Tema iñaayitziro teera apatziro piñaawaeta-shiyita, pikantzi: “Nokemijanteeri Jeepatzii-totaa-rewo nokema-koteerowa Kameethari Ñaantsi.” Tema iñaayitziro eejatzi pantayiteero oñaahan-tzirori omaperotatyaa pikemijanta-yitanee.

¹⁴ Rootaki retakoperowaetanteemiri, osheki ramanako-wenteemi, okantakaawo ikaminthaaproteemira Tajorentsi.

¹⁵ Ari akimitzita-neeyaari eejatzi aakapaeni amananeeri Tajorentsi, tema ineshironka-takae aaka, roo maperotzirori okameethatzi, eero omata athotyahaero akenkithata-koteero.

10

Ikenkithata-kotziro Pablo okaatzi rantayitziri

¹ Naaka Pablo, eenitatsi nokowa-kotzimiri. Notsinampa-shiretatzira eero nokija-waetzimi, nokimita-kotyaari Jeepatzii-totaa-rewo. Tema niyotzi eenitatsi ikantakoe-takina, ikanteetzi: “Irika Pablo tsinampa-shirerira naaka ijeki-mota-piintee, rooma ijekira inteea katsimayantzi.”

² Nokowa-kotzimi, eero piyaata-kaero powatsimaa-waetena. Ari okantya eero niyako-wenta-waetan-tapaakimi aririka nareeta-paakimi. Tema niyotaki ari nokanta-yitapaakiri ikaatzi jeekimo-yitakimiri janta kantayiteen-tsiri:

“Rantayita-shitawo Pablo okaatzi ikoyiri inintaa-waetyaari rirori, ari ikimita-kotari jempe ikanta itsipa atziri-paeni.”

³ Omapero-witatyaa ari nokimitari itsipa atziri, roo kanteencha irika itzimi nokoshekari, teera okimityaawo nokoshekari atziri.

⁴ Tema aririka nokoshekantyaa naaka, teera noerika-yitziro omana-mentotsi okaatzi romanatanta-piinta-yitari atziri-paeni, tema ishire Tajorentsi nokoshekanta naaka. Ari okanta notsinampaan-yitan-tariri ikaatzi ñaaperotakaayitariri noejaneentani.

⁵ Ari okanta notsinampaan-tariri naaka kosheka-waetantaniri, notsinampaan-yiteeri ajahaa-wenta-waetachari otzika-tzikatan-tatsiri kaari riyotakoe-tantari Tajorentsi. Nokimita-kaantaawo noteeyaa-tyeeromi nokenkishiryaa-shiwaee-yitari, noshintsitaa-tyeeyaaami nokemijanteeri Jeepatzii-totaa-rewo.

⁶ Aririka nokemako-wenteemi eeroka-paeni pipiya-shitaari pikemijanteeri Jeepatzii-totaa-rewo, aripaetera nowetsikyaa nowajankiteeri ikaate piyatha-yitachari.

⁷ Paamaeyaa rowapeyi-mowaetzimi-kari. Tema eeniyitatsi pikaateeyinira janta kantayita-tsiri: “Rashitana naaka Jeepatzii-totaa-rewo.” ¿Roshiya-kaatzima tee rashitana eejatzi naaka? Roorika ikenkishiryaa-yitakari, ikinakaa-shitakawo, tema naaka rashи-perota-ka Jeepatzii-totaa-rewo.

⁸ Aamaa-shityaa ari pikanta-yitanaki eeroka-paeni: “Retanakawo nimaeka Pablo rajahaa-wenta-waetawo okaatzi ikenkithata-

koyitziri.” Teera nopashiwentakaeyaawo okaatzi ikanteeteri, tema riitaki Awinkatharite kowakakinawori niyotaantayitee, tee ikowa-kaanawo nowaaripero-shireta-waetante.

⁹ Rootaki kaari nokowanta okimitzi-motemi okaatzi nojankinata-kimiri, nokowatziira nominthaaawa-waetemi.

¹⁰ Aamaa-shityaa eenitatsi kantatsini: “Tema rotyaanta-piinteero Pablo rojakinari, osheki ishintsi-ta-piintakae, ikenkithata-piintayitakaero pomeentsitzi-moteeri antayitero. Roo kanteencha aririka ijekimo-yitee jaka, kimiwitaka tee ishintsita-nitzi. Tema ikantaha ikenkitha-yitaki manintaa-rewo rirori.”

¹¹ Iroka nakayiteri ikaatzi kantayita-tsiri, nokantziri: “Jempe nokanta nojankina-yitakimi, ari nokantzitari eejatzi nojeeki-moyitakimi.”

¹² Teera naapatziyari naaka pitsipatari pijekaeyini janta ajahaa-wenta-waeta-chari. Tee riyotee-yini rirori. Tzimayitatsi monkaatawakaapinta-chari, roshiya-kaatzi rawijawakaan-tayitawo okaatzi kameethatzi-mowaeta-shiyitariri rirori-paeni.

¹³ Rooma naaka teera najahaa-wentashiwaetyaawo nomonkaateero kameethatzi-mowaeta-shitanari naaka, apatzirowa nokenkithata-koteero nomonkaatakiro ikantakinari Tajorentsi nanteniri. Iroka ikowakiri nanteniri, otzimatyee noweyiilo nantawaetani janta pijekaeyinira eeroka-paeni.

¹⁴ Rootaki noñaa-shintsita-kowentan-tzimirni nimaeka eeroka-paeni, tee nawijakaa-shitawo okaatzi ikantakinari Tajorentsi. Tema naakataki

etakawori nokenkithata-kota-kimiro Kameethari
Ñaantsi jempe ikanta-kota Jeepatzii-totaa-rewo.

¹⁵ Rootaki kaari nokimitantari ikaatzi ajahaawenta-shiwaetawori imonkaatani, tema tzima-witacha itsipa itzimi eta-nakawori imonkaatakiro. Roo kanteencha eekiro-rika pantaki-shireta-nakityee, eero nopankinawenta-waeta-neemi eeroka-paeni,

¹⁶ kantacha niyaayite otsipaki nampitsi nokenkithata-kaanteero Kameethari Ñaantsi. Rootaki nomateri, eero nokinanaki jempe-rika retayitakawo ikenkithata-kaantzi itsipa atziri, najahaa-wenta-waetawo-kari imonkaatziri itsipa.

¹⁷ Tee okameethatzi rajahaa-wenta-shiwaeteetyaa apaniroeni. Tema roo kameethaperotatsiri ajahaawentee-yaawo rantayitziri Awinkatharite.

¹⁸ Tema tekatsi oetamatsityaa ajahaa-wenta-waetyaa apaniroeni athaamenta-waetyaa. Roo kowaperota-chari ithaamenta-pero-yitee Awinkatharite.

11

¹ Nokoyi pamawetero okaatzi nojankinatzimiri jaka, okantawitakyaa okimitzi-motemi rantziri apaani majontzishiretatsiri. Nokoyi eekiro piyaatatayee piñaana-yitero.

² Osheki naamaa-kotakimi eeroka-paeni, riitakira Tajorentsi kantakaa-kinawori. Tema naakataki etakawo nokenkithata-kaakimi okanta rashiyitan-teemiri Jeepatzii-totaa-rewo. Nokimita-kaanteemi eerokami nishintyo, eenitatsi nokashiya-kaakimiri pitsipatyaari,

naamakoperotzimi eero pikaariperto-waetanta roojatzi paawakaanta-perota-kyaari. Riitakira oshiyakaa-wenta-chari Jeepatzii-totaa-rewo, jempe itzimi kimitakariri riimi paayiteerimi paata.

³ Tema nothaa-wakaa-tziimi itzimi amatawitemini, ikimita-kota-kyaari maanki amatawita-kirori paerani Eva. Aritaki roetzimpinaako-takimi, ipaka-kaemiro pawentahaari Jeepatzii-totaa-rewo, pikinata-naari.

⁴ Kimitaka eeroka-paeni tee pishenkaa-shitawo pakayiteri itsipa kenkithata-kote-mirini Jesús, ari pakakiri okantawityaa riinashita-paakyaawo okaatzi nokenkithata-kota-kimiri naaka Jesús, okaatzi nokenkithata-kota-kimiro Kameethari Ñaantsi ejjatzi Ishire tajorentsi.

⁵ ¿Poshiya-kaantzima rawijayitana naaka rotyaantaarewo-perotzi irika-paeni?

⁶ Aamaa-shityaa tee nokenkithatzi kameetha naaka, roo kanteencha niyotanitzi. Rootaki piñaako-piinta-kinari.

⁷ ¿Nokinakaa-shita-kawoma paerani tee nokowako-tzimi koriki owakira nokaman-tapaa-kimiro Kameethari Ñaantsi jempe ikanta-kota Tajorentsi? Tema notsinampa-shiretatzi nantawae-wentakimi niyotaan-tayita-kimirori, tee nokowako-waetzimi. Ari okanta ikimitakaantee-teemiri nimaeka riiperori eeroka-paeni.

⁸ Okanta nokenkithata-kaapaakimi paerani, riira itsipa-jatzi kemijantzinkari-paeni payitakinari koriki nañaantari. Okimiwitakawo nokoshita-tyeerimi rirori-paeni okanta nantawae-wentan-takimiri eeroka-paeni.

⁹ Paerani eeniro nojeeki-moyitzimi, osheki nokowityaa-waetaki. Teemaeta noñii pipina oeta nañaantyaari. Ikamintaaka rareetee-yakani noyemijantzinkarite-paeni poñaayitachari Macedonia-ki, riitakira payitapaa-kinari. Ari okanta kaari noñaantawo pipayiten a koriki eeroka-paeni. Ari nokanta-piinta-tyeero eero nokowa-kotzimi.

¹⁰ Antawo nokimo-shire-wentakiro teera nokowako-tzimi, ari nokanta-piinta-tyeero maawoeni nampitsi okaatzi jeekatsiri Acayaki. Riyotziro Jeepatzii-totaa-rewo kyaaripero nokantaki.

¹¹ ¿Poshiyakaa-mintheetzi eeroka-paeni roo nokantan-tawori tee netakotzimi? Riyotzi Tajorentsi osheki netakotakimi.

¹² Eekiro niyaata-kaatyero ari okantyaa irika-paeni kenkithata-kaantaniri pajahaa-wentawaetakari eerokapaeni, eero ikantanta: “Ari noshiyari Pablo.”

¹³ Irika-paeni kenkithata-kaashi-waeta-kimiri kaari Otyaantaa-rewo-paeni, amatawitananiri irikapaeni, apaniroeni ikimita-kaanta-waetaka riirikami rotyaantani Jeepatzii-totaa-rewo.

¹⁴ Tekatsira oetyaa itheenkashiryaan-teeri irika. Tema imatzitawo Yakatantaniri ikimitakotari ishipakiree ronampiri Tajorentsi okantyaa ramatawitan-tantyaari.

¹⁵ Rootakira eero romapokan-tawaetee ikaatzi antawae-yitzi-niriri Yakatantaniri, roojatzira imatzitari rirori. Ikimita-kaanta-waetyaa rantawaetatzii okantyaa ikameetha-shireta-kaantee-yaariri atziri-paeni. Roo kanteencha

aritaki rowajankitaa-wentee-teeri okaatzi
rantayitziri.

*Ikemaatsi-waetaka Pablo Rotyaantaa-
rewotzira*

¹⁶ Napiita-wakiro nokantemi, okan-
tashitzimaetyaa eero nokimitzi-motzimiri
majontzishireri. Aririka nokantakari piñaakina,
pishineta-wakina najahaa-wenta-wakyaa
eepichokiini.

¹⁷ Okaatzi noñaaawaetziri nimaeka, teera
okimityaawo jempe okantyaami iñaawaeteri
Awinkatharite. Tema nokimita-kota-tyaari
apaani majontzishireri rajahaa-wenta-shiwaeta.

¹⁸ Arira ikanta-piintaka itsipa atziri-paeni, ari
nokantyaari naaka ejatzia.

¹⁹ Pikimita-kaanta-waetaka eeroka-paeni
piyotanitatyeemi, ¿iitaka pikowan-teeyarini
pikemijanta-yiteeri majontzishireri?

²⁰ Roota-kira pantayitakiri eeroka-paeni,
pikemijanta-piintakiri ikaatzi ikimitakaan-
tawaeta-kimiri romperatani, aapitha-waeyitz-
mirori tzimi-motzimiri, theenka-waeta-kimiri,
ajahaa-wenta-waeta-chari, pajawoo-waetzimiri.

²¹ ¿Poshiyakaa-mintheetzi tee naawayaa-
shireta-waeta-nitzi naaka nomatan-tyaawori
oshiyakawori iroka? ¿Kantachama nokaani-
wentero teera nomatziro? Eero, Roo kanteencha
aritaki nomatakiro naaka oshiyawoni okaatzi
rantawitee-yakarini rirori-paeni, najahaa-wenta-
waetyaa, okantawitakyaa nokimi-witakyaari
majontzishireri.

²² Roorika rajahaa-wenta-waetaka iñaawaetziro
iñaani Heber-paeni, ejatzira naaka. Roorika

rajahaa-wenta-waetaka isheninkapaeni awaejatziteni Israel, eejatzira naaka. Roorika rajahaa-wenta-waetaka icharini-tetari awaejatziteni Abraham, eejatzira naaka.

²³ Roorika rajahaa-wenta-waetaka rantawae-yiteeniri Jeepatzii-totaa-rewo, eejatzira naaka. (Omaperotatyaa noshiyakari naaka iñaawaetzi majontzishireri.) Roo kanteencha najahaa-wentakawo nawijeeri irika-paeni nantawaetzi, nawijeeri eejatzi romonkyaawaetee-takina, ipajawaetee-takina, rowamayi-mawaetee-takina.

²⁴ Tema noñaakiro okaatzi 5 rapiitana ipajawaetana nosheninka-paeni janta ipiyota-piinteetaha.*

²⁵ Mawa okaatzi rompoja-waetee-takina. Apaani okaatzi ishemyahae-takina. Mawa okaatzi nopitamenka-kotaka. Apaani tsireniri nojeeka-kotaki niyankaani inkaari, ari nokitejeta-kotakiri.

²⁶ Osheki nareetan-tayitaka. Nokinayitaki okowaenkatzi nijaa. Nokini-motakiri ipiyota

* ^{11:24} Okenkithata-kota rojankinariki paerani Moisés, kantacha rowajankiteete apaani atziri aririka rowaariperotakiri itsipa. Otzimatyee rahaeteri jempe ipiyota-piinteeta, ipajatan-teetyaariri. Eerorika okaariperotzi ikinakaa-shitakari, eero ipaja-peroe-tziri. Rooma kyaari-pero-rika okaariperotaki ikinakaa-shitakari, otzimatyee rowajankitaa-peroeteri. Roo kanteencha teera oshinetaa-ntsitzi rawijakaetero okaate 40 ipajawaeteeteri. Rootaki rameteetari paerani ipajatan-teete okaate 39 rapiiteri itzimi-rika kaariperoteen-tsiri, ari okantya eero ipiyathatantawo Ikan-takaan-teetani, aririka rawijakaakiro okaatemi 40. Rootaki iiteeri irika-paeni “Yotapaaka apaani omonkaatan-tyaari 40.” Okaatzi kenkithata-koteen-chari jaka, ari ikantee-takiri Pablo, ipajawaetee-takiri rirori.

koshintzi-paeni. Ikowayitaki nosheninka-paeni rowaariper-waetenami, eejatzi ikimitakari kaari nosheninkata. Nokowaenkata-kowaetaki nampitsiki eejatzi ochempi-mashiki. Nokowaenkata-kotaki inkaariki. Osheki nopomeentsi-waetakari iitashi-waeta-chari "noyemijantzinkarite," kaarimaeta.

²⁷ Osheki nantawaetaki, ayimawae-witakina nomakoni. Ayimawitakina nowochoki, notashe, nomiri, nowatsinkari. Notasheneenta-waetaki. Naatonkoryaa-mereki-waetaka.

²⁸ Eenitatsi osheki awijimo-yitakinari. Roo kantzimo-perota-kinari ijeekayitee kameetha ikaatzi kemijanta-yitaa-tsiri jempe-rika-paeni.

²⁹ Eenitatsi-rika mantsiyateen-tsini, nokimitakaantawo naakami mantsiyateen-tsini. Eenitatsi-rika ikaariperota-kaetakiri, osheki nokijako-wentyaari.

³⁰ Ari okanta najahaa-wenta-waeta naaka, nokenkithata-kotakiro jempe nokantaka kaari naawayaa-shireta-waetanta.

³¹ Eenitatsi yotatsiri tee namatawitantzi, ritakira Tajorentsi, Ashitariri Awinkatharite Jesús Jeepatzii-totaa-rewo. ¡Ari rajahaawenteteeyaari!

³² Tema paerani nojeekanta-paentari Ontyaa-maeriniki, raminako-wenta-kaantakiro reewata-kaani Aretas maawoeni nampitsi, eero noshi-towanta, ari okantya raakaan-tante-narimi.

³³ Roo kanteencha rotetakina kantziriki nokaatee-yirini, rowayiita-kotakina jantakironta nampitsi, ari okanta noshiyan-taari.

Kimiwita-kawori owathaantemi kitoochee

¹ Teera okameethatzi najahaa-wenta-waetyaa. Roo kanteencha eekiro nokenkithata-kotatyeero noñaashiretakiri, okaatzi roñaaha-kinari Awinkatharite.

² Niyota-kotziri irika atziri rashitaari Jeepatzii-totaa-rewo. Ikaata-kotaki 14 ojarentsi irika atziri rahaeteeri inkiteki, riyaa-perotatzii ojenokita-perotzira inkite. Kimitaka riyaa-shiretanakitzii, tee niyoperotzi-maetyaa. Terika, riyaatatzii-rika koñaatziro iwathaki, tee niyoperotzi.*

³ Riitaki Tajorentsi yotsatsiri riyaa-shiretaatzii-rika, riyaatatzii-rika koñaatziro iwathaki. Paatatyaa netapanaatyaawo nokenkithata-koteri irika atziri.

⁴ Rahaeteeri janta ikimo-shiretapae. Ari ike-mayiteerori jempe-rika oeyitari kaari kameetha-jeeta-tsini ikenkithata-koetero.

⁵ Ariwitaka rajahaa-wentyaawomi irika atziri okaatzi iňaakiri. Roo kanteencha eero najahaa-wenta-waeta. Apatziro nokenkithata-kotakiro jempe nokantaka kaari naawyaa-waetanta.

⁶ Arimi najahaa-wenta-kyaawomi okaatzi noñaayitakiro, eeromi nomajontzi-shire-waetzimi. Aritaki noñaawae-yitakiromi kyaariperori. Roo kanteencha tee nokoyi rajahaa-wenta-shiwaetete-na. Apatziro ipinkatha-wentee-tenawo okaatzi nantayitakiri, okaatzi ikemakoe-takinari.

---

* **12:2** ojenokita-perotzira inkite = mawataneen-tsiri inkite. Ari ikanta-piintziri Judá-paeni ikenkithata-kotziro. Ikanteeyini: "Etanakawori inkite, ari ojeekayitziri menkori. Apiteta-tsiri inkite, ari ijekayitziri kashiri, ooryaa, ompokiro-paeni, maawoeni. Rooma mawatatsiri ojenokita-perotzira inkite, ari inampitawori Tajorentsi."

7 Okaatzi noñaashiretakiri owaneenkatachari, riyotzi Tajorentsi aritaki najahaa-wenta-waeta-kimi. Rootaki ishinetan-takinari nokemaatsi-waetyaa okantyaa eero najahaa-wentantawaeta. Okaatzi nokemaatsi-waeta-piintaka okimiwitakwo owathaa-waeta-tyeenami kitochee. Riitaki Yakatantaniri kemaatsitakaawae-witakinari.

8 Mawa okaatzi naminamina-witakari Awinkatharite rookakaa-wentena ikemaatsitakaa-piinteetana.

9 Ikantakina rirori: “Tema noneshironkatakimi, tekatsira kowityemo-waetemini. Tema kantacha noñaahanta-peroteero noshintsinka atziriki kaari aawyaaawaeta-tsini.” Ikanta nokemawakiro, nokimoshiretaki, nothaamenta-nakawo nokamantanta-yiteero tee naawyaa-waeta-nitzi, tema ari okantyaa aawyakaan-teenari ishintsinka Jeepatzii-totaa-rewo.

10 Rootaki nokimo-shiretan-takari naaka okantawitaka tee naawyaa-waeta-niwityaa, inina-waeteetana, nokemaatsi-waetaka, rowatsi-naawaeteetana, opomeentsitzi-mowaetana, osheki noñaayitakiri nantawaetziniri Jeepatzii-totaa-rewo. Niyopaeteteero tee naawyaa-waeta-nitzi apaniroeni, ari noñaakirori imatakaa-kinawo naawyaa-shireta-waeta-nitee.

11 Kimitaka nomajontzishiretatyemmi noñiirowa najahaa-wenta-waetaka. Roo kanteencha tema eeroka kantakaa-kawori nomatan-takawori. Roo kameetha-witachari pikenkithata-koyiteenami kameetha. Okantawitaka tee noñaaperowita naaka, tee ranakotzimaetenai irika-paeni iitashi-waeta-chari “Riiperori Otyaantaa-rewo-paeni.”

12 Tema nojeeki-motakimi paerani eeroka-paeni, noñaaha-kimiro maperori naaka Notyaantaa-rewotzi. Osheki namatsinkawentakimi. Osheki notajonka-wentantaki, piñaaayiteero kaari piñaa-piinteeeyini, pipampoy-aawenteeeyakironi.

13 ¿Litaka pikenkishiryaa-waetantari nimaeka nomaninta-waeta-tziimi? ¿Tema naakameethatzimi nokimitziri itsipa-paeni kemijantzinkaripaeni? ¿Rooma kantakaan-tawori tee noñeero oeta pipashitanari? Eenitatsi-rika nantakiri kaariperotatsi, pipeyakotenawo.

Ikenkithata-kotziro Pablo mawatatsini rareetantyaa

14 Nokenkishiryaka nimaeka napiiteero niyaate noñeemi, rootaki mawatatsini nareetemi. Eero nayiri ikaate pipinatenari. Kaari piyorikite nokoyi nashityaari, tema eeroka-paeni nokowaperotaki nashitemi. ¿Kantachama apaani eenchaaniki ipinako-wentero ikoyiri ashitariri? Teera, tema riitaki ashitariri pinakowentziriri reentsite.

15 Rootaki nanteri naaka, okimiwithee-yaawo naakami ashitzimiri. Aritaki nomatakiro noshineta-kowentem. Osheki netakotakimi. ¿Litaka kaari petakotantana naaka?

16 Okimitaka eeniyitatsi eeroka-paeni kantatsiri: “Aama tee ikowako-yitee Pablo aakapaeni, osheki riyotzi, ari ikinakaero ramatawi-waetantakaeri.”

17 ¿Poshiya-kaatzima ramatawi-waetakimi eejatzi ikaatzi notyaanta-kimiri?

18 Notyaanta-kimiri Tito, eejatzi itsipa noyemijantzinkarite. ¿Ramatawita-kimima Tito?

¿Tema nokimita-wakahaeyani maawoeni naaka, naakameetha-yiteemira eeroka-paeni?

¹⁹ ¿Poshiya-kaatzima eeroka-paeni roo nokantantari nokowatzii nokaa-kowentyaa? Teera ari okantyaa netakotani. Tema riitaki Jeepatzii-totaa-rewo ūaawaeta-kaanari, okantyaa nowetsikashireta-kaantemiri. Riitakira Tajorentsi yotatsi.

²⁰ Okantzi-mowaeta-kina naaka añaero akantaneenta-wakaa-waeta aririka nareeta-paakyammi. Okantzi-mowaeta-kina eejatzi noñaapaakimi pitzima-wenta-wakaa-waeta, pikijawakaa-waeta, pikijaneenta-wakaa-waeta, eero paapatziya-wakaa-waeta, pikiji-mata-wakaa-waeta, pikantakaa-pero-waeta, pikosheka-wakaa-waeta.

²¹ Okantzi-mowaeta-tyaanaha nokaani-wenta-kowaetemi Tajorentsiki. Aamaaka aritaki nokanta-neenta-kowaeta-paakimi pantayita-kirorika kaari-perori, tee pipakahaero pantayitziro kaari kameethatatsiri, pimayempi-waetzi, piñaathatanta-shiwaeta-piintaka eejatzi.

13

¹ Rootaki mawatatsini nareetemi. Aritaki namina-kotan-tapaa-kimiro, ikantee-takiri paerani:

Itzimi-rika apaani iyakowentaa-rewo, otzimatyeetizimi mawa atziri, terika itzimi apite ūakoterini rantani, aritaki rowajankiteetakiri.

² Arira nokanta-paakiri naaka nowashironkayiri ikaatzi antzita-kawori kaari-perori janta pijeekinta, ari nokimitzi-tapaa-kyaaari eejatzi itsipa-paeni antayita-neerori nimaeka. Tema aritaki

nokaman-tzita-kimiro paerani napiitan-takawori nareetakimi. Roojatzi nojankinatzimiri nimaeka.

³ Aamaa-shityaa pikantee-yatziini eeroka-paeni: "Kaari Jeepatzii-totaa-rewo otyaanterini Pablo ikenkithata-kaante, aama kaari riiperori." Paamawentyaa, irika Jeepatzii-totaa-rewo, kaarira atziri jeeki-motanta-paenta-tsini, tema otzimimo-pero-tatziiri ishintsinka rirori, eerokata-ki ñaayiterini.

⁴ Ari okantawitaka, kimi-witaka tee raawayaa-waeta-nitzi irika ikentakoe-tanta-kariri. Roo kanteencha añaakahaaeri ishintsinka Tajorentsi. Ari nokantzi-takari eejatzi naaka, tee naawayaa-waeta-nitzi, roo kanteencha rijatzira Tajorentsi shintsita-kahaanari, eerokatakira ñaayiterini.

⁵ Tema pikenkishiryaa-kota-wakyaa. ¿Piriipero-tatzima eeroka pikemijantee? ¿Tema piyotee-yini ijeka-shiretan-tzimi Jeepatzii-totaa-rewo? Ari-taki okantari, terika, aamaa-shityaa tee piriipero-tzi eeroka.

⁶ Niyotaki naaka, aririka piñaawakina janta, eero pikimita-kaanta-wakina tee noriiperotzi naaka.

⁷ Nokowa-kotziri naaka Tajorentsi, ari okantyaa eero noñaakotan-tapaa-kimiro pantani. Teera roo nokantan-tzimiri iroka nokowashiwaea-taakyaaa nokimita-kotyaari riiperori. Tema roo nokowa-pero-tatzii pantayiteero okaatzi tampatzikata-tsiri. Rootaki nokowakiri, okantawityaa itzimi otzikaa-wakinanimi, eero noñaahan-tzimiro noshintsinka nowashironkaapaakimi, rootaki niyotakaanta-perotemiri naakataki riiperori.

⁸ Apatziro nokoyi noñaahan-tayiteero riyotako-

tantyaawori kyaariperori. Tema tee nokoyi notzika-tzika-waetero.

⁹ Ari nothaamentakyaa aririka noñaakimi paawyaa-shireta-waetanee, okantawitakyaa eekiro ikimita-kaantee-tana naaka kaari aawyaawaetaniri. Rootaki namana-kota-piintakari, okantyaa piñaantyaawori eeroka-paeni pithotyahaero paawyaa-shire-pero-waenitee.

¹⁰ Rootaki notyaantan-tzimirori iroka jankina-rentsí, teera nojeeki-moyita-tzimi eeroka-paeni janta, ari okantyaa eero notsimaan-tawaeta-paakimi paata. Tema riitaki Awinkatharite kowakakinawori nowetsika-shireta-kaantantyaari, tee ikowakana nowaaripero-shireta-waetante.

Oweyaantawori wethataantsi

¹¹ Noyemijantzinkarite-paeni, iroka oweyaantawori nokantemi: Pikimo-shireteeyini. Pithotyaa-yiteero paawyaa-shireta-waeyitee. Pithaamenta-shire-yitee. Paapatziyawakae-yiteeyaa. Kameetha pijeeka-yitee. ¡Riira Tajorentsi nampi-shiretan-temini, etakotan-taniri irika, riitaki kameethata-tsiri ijekakaantzi!

¹² Ptakotyaa powethata-wakaa-neeyaa janta.*

¹³ Rowethatzi-tzimi eejatzi kemijantzinkari-paeni nampitawori jaka.[†]

¹⁴ ¡Okantashitzimaetyaa ineshironka-waeteemi Awinkatharite Jesús Jeepatzii-totaa-rewo! ¡Okantashitzimaetyaa retakowaeteemi Tajorentsi! ¡Okantashitzimaetyaa ikantakae-yaawo Ishire

---

* **13:12** powethata-wakaa-neeyaa = thowootaantsi   † **13:13**
kemijantzinkari = kiteshireri

2 CORINTO-JATZI 13:14

xliii

2 CORINTO-JATZI 13:14

Tajorentsi
Kyaariwé.

paapatziya-wakaan-teeyaari!

**Las Escrituras en Ashéninka Ucayali del Sur
del Perú**

**The Holy Bible in the South Ucayali Ashéninka language
of Peru**

Las Escrituras en Ashéninka Ucayali del Sur del Perú

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ashéninka Ucayali del Sur (Ashéninka, South Ucayali)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

db14e188-438b-52a5-9541-56657c3fc3d9